

วงดุริยางค์สากล กรมศิลปากร
National Symphony Orchestra

อำนวยการเพลง

Conducted by

สถาพร นิยมทอง

Sathaporn Niyomthong

วานิช โปตะวานิช

Vanich Potavanich

เพชรรัตนาลัย

คีตนิพนธ์เกิดพระเกียรติ

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ

เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

ผลิตโดย กรมศิลปากร
Produced by The Fine Arts Department

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอฯ มีพระปณิธานอันแน่วแน่ในการทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจ ดังปรากฏใน
พระคำรัสที่พระราชทานในงานฉลองพระชนมายุ ๖ พรรษา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๒๘
ณ วชิราวุธวิทยาลัย ความตอนหนึ่งว่า

"ฉันขอกล่าวต่อท่านทั้งปวงว่า จะพยายามบำเพ็ญคนเพื่อประโยชน์แก่บ้านเมือง
ด้วยความจงรักภักดีต่อบ้านเกิดและต่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ผู้ทรงเป็นพระประมุขของชาติ ทั้งจะได้รักษาเกียรติศักดิ์แห่งความเป็นราชชนนี
ในมหาจักรีบรมราชวงศ์ไว้ชั่วชีวิต"

พระประวัติสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ประสูติ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๔๖๘ เป็นพระราชธิดาเพียงพระองค์เดียวในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว กับพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี เมื่อครั้งที่พระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี ยังทรงพระครรภ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระปิติโสมนัสเป็นอย่างพันประมาณ ทรงเฝ้ารอพระประสูติกារของพระหน่อพระองค์แรกอย่างจคร้อ ทั้งยังทรงพระราชนิพนธ์บทกล่อมบรรทมสำหรับสมเด็จพระราชกุมารประกอบเพลงปลาทองไว้ล่วงหน้า ความว่า

พระเอยพระหน่อนาค	งามพิลาศคังควงมณีไส
พระเสด็จจากฟ้าสุราลัย	มาเพื่อให้ฝูงชนกมลปรีดิ์
ดอกเอยดอกจัมปา หอมชื่นจิตคิดินาสา	ยิ่งคมยิ่งพาให้คดมเอยฯ
หอมพระเคชทรงยศโอรสราช	แม่แผยผงาคในแดนไกล
ฟุ้งเคชพระหน่อไท	เปนสุขสมใจไม่วางวายฯ
รูปลม้ายคล้ายพระปิตุราช	ผิวผุดผาดเพียงชนনীศรี
ขอพระจงทรงคุณวิบุลย์ทวี	เพื่อเป็นที่ร่มเกล้าข้าเฝ้าเทอญฯ
ดอกเอยดอกพุทธรักษา หอมเย็นใจใสสะอาด	หอมปมี้ขาดสุคนธ์เอยฯ
หอมพระคุณการุณเปนประดม	เย็นเกล้าเหมือนร่มโพธิ์ทอง
เหล่าข้าพทุลลอลอง	ภักดีสนองพระคุณไทฯ

พระจริยวัตรอันงดงาม

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๐ พระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี ผู้เป็นพระชนนีทรงเห็นว่าพระพลานามัยของพระราชธิดา ไม่สู้สมบูรณ์นัก จึงนำพระราชธิดาไปทรงพระอักษรและประทับรักษาพระอนามัย ณ ประเทศอังกฤษ

ครั้งเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ อุบัติขึ้น ประเทศอังกฤษตกอยู่ในภาวะสงครามและถูกโจมตีอย่างรุนแรงระหว่างนี้ทั้งสองพระองค์ทรงได้รับผลกระทบเป็นอย่างยิ่ง และต้องเสด็จลี้ภัยไปประทับในแคว้นเวลส์ สมเด็จพระเจ้าจอร์จที่ ๖ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี ต้องเสด็จเข้าทรงศึกษาในโรงเรียนเซเครตารีท ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำสำหรับสตรี แม้ในความยากลำบากเช่นนั้น ทั้งสองพระองค์ก็ยังทรงมีน้ำพระทัยกรุณาต่อผู้ประสบภัยสงคราม เสด็จไปทรงช่วยเหลือกิจการสภาภาษาชาวอังกฤษ โดยทรงดัดเครื่องกันหนาว และทรงม้วนผ้าพันแผลพระราชทานแก่ผู้ปฏิบัติงานในแนวรบ

ครั้งสงครามใกล้ยุติ ทั้งสองพระองค์ได้ทรงย้ายไปประทับ ณ คำหนักเลขที่ ๒๖ ถนนหลุยเครสเซนส์ เมืองโบรตัน มณฑลซัสเซก ระหว่างนี้ได้ทรงศึกษาไวยารจน์และวรรณคดีภาษาอังกฤษ และทรงเรียนเปียโน พระอัจฉริยภาพในการทรงเปียโนนี้ เป็นที่กล่าวขวัญกันมาก ด้วยทรงจำจำโน้ตเพลงได้แม่นยำ แม้เคยทรงทอคพระเนครเพียงครั้งเดียว ก็ทรงจำได้ทั้งสิ้น ยิ่งไปกว่านั้น ยังทรงสามารถบรรเลงเพลงที่ไม่เคยทอคพระเนครโน้ตมาก่อน เพียงแต่ทรงเคยฟังและทรงจำทำนองได้เท่านั้น ก็ทรงเปียโนได้ทันที พระปรีชาสามารถด้านนี้ยังเป็นที่ยอมรับกันให้ข้าราชการบริพารได้ชื่นชมอยู่เสมอแม้เสด็จประทับในประเทศไทยแล้ว

(จดหมายเหตุงานฉลองพระชนมายุ ๘๔ พรรษา สมเด็จพระเจ้าจอร์จที่ ๖ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี, กรมศิลปากร, ๒๕๕๔.)

รำลึกในพระกรุณาธิคุณ

สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี พระราชธิดาพระองค์เดียวในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี ได้เสด็จสู่สวรรคาลัยแล้วนั้น กรมศิลปากรสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ ทรงมีคุณูปการแก่สังคมไทยและประเทศชาติ ตลอดเวลาที่ทรงพระชนม์ชีพ นอกจากทรงมีพระจริยวัตรอันงดงามและทรงโปรดปราณดนตรีเป็นพิเศษ จนถึงทรงบรรเลงเปียโนและทรงขับร้องเพลงเสมอมาตลอดพระชนม์ชีพ กรมศิลปากรจึงได้สร้างงานดนตรีขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายในวาระสุดท้ายนี้ เป็นเครื่องแสดงความจงรักภักดี คัญการนำคำประพันธ์มาบรรจลงในทำนองเพลงไทยเดิม บันทึกเสียง น้อมเกล้าฯ ถวายในงานพระราชพิธีพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี จัดขึ้นเป็นเพลงชุด ชื่อ "เพชรรัตนาลัย" ประกอบด้วย ๑ บทเพลง ดังนี้

เพชร

บทร้อง วัฒนะ บุญจับ

ดนตรี สลาพร นิยมทอง

ทำนอง พม่าแปลง ๒ ชั้น

ขับร้อง ดวงดาว เดาว์ศิริบุญ

บังคมแทบบัวบาท “เจ้าฟ้า
สิ้นแสงเพชรพระมงกุฎจุกวาวดวง
ต่อแต่นี้ไม่มีแล้วเจ้าฟ้าเพชร
ต่างพระเนตรพระกรรณพระทรงพล
ทุลลาแล้วเจ้าฟ้าเพชรรัตน
สรรพ์พสกไทยมองนงน้าตา

เพชรรัตนราชสุดา” มาลัยล่อง
เคยโชติช่วงพราวพรายในใจคน
เคยเสด็จแค้นกันคารเสนาสลด
สืบกุศลภารกิจพระบิดา
น้อมมนัสด้วยรักอนรรฆคำ
ส่งเจ้าฟ้าสู่ฟ้านิทรานิรันดรฯ

ใบไม้ร่วง

บทร้อง เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
คนตรี สดภาพ นิยมทอง

ทำนอง อนิสร์ ศรีกลิ่นดี
ขับร้อง อนพร แวกประยูร (ปาน)

แผ่วลมพัดพลิ้ว	ใบไม้ปลิวเคลียดลล
ไม่เสียดสีซอ	คลอเสียงพิณเรไร
หยาดเย็นน้ำค้าง	กลางพนาพงไพร
ผ่านไกลแสนไกล	ใบไม้ปลิวลีลา
เกิดมาแล้วกลับไปแล้ว	เหมือนแหวชีวา
ผ่านเพียงพริบตา	ลอยลับลาเลยไป
ปล่อยลอยเคว้งคว้าง	กลางสายลมเรไร
แผ่วลมหายใจ	ใบไม้ปลิวลีลวง

พสุธาถิ่นแสง

บทร้อง ชาลี อินทรวิจิตร
คนตรี สดภาพ นิยมทอง

ทำนอง พสุธาถิ่นแสง (ธรมีร้องให้ ๒ ชั้น)
ขับร้อง สุทธิราช วงศ์เทเวศย์ (กุ่ม)

เหมือนตะวันแรงกล้า ล่าห้วงดาว خاکเคืองไร่ควาวบัววาอาลัย
เหมือนมีเงามืด กลุ่มแผ่นดินไทย พสุธา ถิ่นแสง ฤทัยวังเวง
นกกไม้ครวญเพลง กระแสวังเวง รุมเร้า
ทั้งเวียงวัง — เรือนเหย้า ระทมครม — น้ำตา

* คุณธรรม ภิกษิณีเธอ คุณะมีเลอเลิศบุชา
เพชรรัตน ราชสุภา ครรโลลาภินสู์สวรรค์
ยากจนมนต์อักษรรำพัน
พระคุณอนเอนอนันต์ เกียงคู่ฟ้า อานินทร์
เมตตาธรรม น้ำพระทัยไหลริน
วรรณะวัยพลันสิ้น ครบ ๔ รัชกาล

(คนตรีรับ *)

(คอนจบ) ไอ้แปดสิบสี่พรรษา ครรโลลาภินสู์ภาลัย

คณะกรรมการประพันธ์และบันทึกซีดีเพลงชุด "เพชรรัตนาลัย"
ถวายอาลัยแด่
สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพัณณวดี

๑. คณะที่ปรึกษา

๑. อธิบดีกรมศิลปากร
(นางโสมสุดา ลียะวนิช)	ประธานที่ปรึกษา
๒. ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง กรมศิลปากร
(นางสุนิสา จิตรพันธ์)	ที่ปรึกษา
๓. นายคักย ขุนพลพิทักษ์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจิตรกรรม	ที่ปรึกษา
๔. นายชาติ อินทรวจิตร ศิลปินแห่งชาติ	ที่ปรึกษา
๕. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ	ที่ปรึกษา
๖. ผู้อำนวยการสำนักการสังคีต	ที่ปรึกษา

๒. คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. นายสถาพร นิยมทอง	ประธานกรรมการ
๒. นายฉลอง เอี่ยมยี่สุน	รองประธานกรรมการ
๓. นายبيب คงลายทอง	รองประธานกรรมการ
๔. นายวิคمنة บุญจับ	กรรมการ
๕. นายประเสริฐ แสงหาญ	กรรมการ
๖. นางวาณี จูทั่งกะ	กรรมการ
๗. นางชนิษฐา ฮารีเอียร	กรรมการ
๘. จำเริญสมเกียรติ ศรีคำ	กรรมการ
๙. นายไพโรจน์ อองคสิงห์	กรรมการ

๑๐. นางดวงดาว เถาว์ศิริชัย	กรรมการ
๑๑. นายวานิช ไปตะวนิช	กรรมการ
๑๒. หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไป	กรรมการ
๑๓. หัวหน้างานการเงินและพัสดุ	กรรมการ
๑๔. นางสาวชนินทร์วดี ชมภูทิพย์	กรรมการและเลขานุการ

๑. คณะกรรมการฝ่ายข้อมูล และเอกสารประกอบชี้ติ

๑. ศาสตราจารย์นายแพทย์พูนพิศ อมาตยกุล	ที่ปรึกษา
๒. นายจิรัช อัจฉนรงค์ ศิลปินแห่งชาติ	ที่ปรึกษา
๓. นายชวลิต สุนทรานนท์	ประธานกรรมการ
๔. นางสาวชนินทร์วดี ชมภูทิพย์	กรรมการ
๕. นางสาวรวงคณา จารุณีฎ	กรรมการ
๖. นางอัมไพวรรณ เคชะชาติ	กรรมการและเลขานุการ

ขอขอบคุณ

จำเอกสุวิวัฒน์ อรรถกฤษณ์
 นายเลอเกียรติ มหาวินิจฉัยมนตรี
 นางบุญตา เขียนทองกุล
 บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน)
 บริษัท ครีမ် แคชเชอร์ กราฟฟิค จำกัด